

**REKOMENDACIJA
DĖL VALSTYBĖS
TARNAUTOJŲ
SKATINIMO VARDINĖMIS
DOVANOMIS**

VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTAS

**VILNIUS
2013**

TURINYS

IŽANGA	3
VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKATINIMAS	4
Valstybės tarnautojų skatinimo teisinis reglamentavimas	4
Vardinė dovana	5
Siūlomas vardinųjų dovanų teikimo tvarkos nustatymas	5
Finansiniai vardinės dovanos aspektai	6

IŽANGA

Valstybės tarnybos departamentas, naudodamasis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 49 straipsnio 5 dalies 3 punkte jam suteikta teise, rengia ir valstybės bei savivaldybių institucijoms ir įstaigoms (toliau – įstaigos) teikia rekomendacijas dėl Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo.

Valstybės tarnybos įstatyme ir su juo susijusiuose poįstatyminiuose teisės aktuose nustatytos valstybės tarnybos valdymo procedūros ir veiksmai. Atsižvelgiant į personalo valdymo tikslą – pasiekti įstaigai keliamus tikslus, optimaliai atsakant į įstaigoje dirbančių žmonių poreikius – įstaigose atliekamas kompleksas tam tikrų veiksmų ir procedūrų: tarnybinės veiklos vertinimas, skatinimas, ugdymas ir kt. Motyvavimo ir karjeros valdymo priemonės skatina efektyvią ir orientuotą į rezultatus valstybės tarnautojų veiklą. Valstybės tarnautojų skatinimo priemonės priskirtinos prie išorinių darbuotojų motyvacijos veiksnių. Valstybės tarnybos įstatyme išskirtos šios darbuotojų skatinimo priemonės: padėka, vardinė dovana, vienkartinė pinigine išmoka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1167 yra patvirtinta Vienkartinė piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarka.

Vardinių dovanų ir padėkų teikimo tvarka detaliau poįstatyminiuose teisės aktuose neregamentuota. Siekiant apibrėžti kokios vertės, kokio pobūdžio dovana galėtų būti laikoma vardine dovana ir kt., parengta ši rekomendacija dėl valstybės tarnautojų skatinimo vardinėmis dovanomis (toliau – Rekomendacija).

Rengiant Rekomendaciją bendradarbiauta su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija, Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos bei Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKATINIMAS

Valstybės tarnautojų skatinimo teisinis reglamentavimas

Valstybės tarnautojų skatinimas reglamentuotas Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje. Šiame straipsnyje nustatyta, kokių pagrindų valstybės tarnautojai gali būti skatinami, – už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą. Pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas valstybės tarnautojus į pareigas priėmęs asmuo, o kai jį į pareigas priima Vyriausybė, savivaldybės taryba, – Vyriausybė atitinkamos valdymo srities ministro teikimu, savivaldybės meras gali skatinti valstybės tarnautojus Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą valstybės tarnautojai gali būti skatinami:

- 1) padėka;
- 2) vardine dovana;
- 3) vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka.

Tiesioginė žodžio „nepriekaištinga“ reikšmė gali būti suprantama kaip valstybės tarnautojo savo tarnybinių pareigų atlikimas tokiu būdu, jog jam negalima ir nėra padaryta priekaištų.¹ Nepriekaištingas – kuriam negalima nieko prikišti, labai geras.²

2012 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojusios Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, suteikė galimybę kasmetinio tarnybinės veiklos vertinimo metu vertinimo komisijai įvertinus valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą *gerai* arba *labai gerai*, į pareigas priimančiam asmeniui siūlyti taikyti valstybės tarnautojui Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas skatinimo priemones (padėką, vardinę dovaną).

Detaliau padėkų ir vardinių dovanų teikimo tvarka poįstatyminiuose teisės aktuose neregamentuota.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Valstybės tarnybos įstatymo 22 straipsnio 14 dalies 5 punkte, 15 dalies 3 punkte ir 16 dalyje yra įtvirtintos nukreipiamosios normos, t.y. vertinimo komisija į pareigas priimančiam asmeniui gali siūlyti taikyti Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas skatinimo priemones. Ši norma nukreipia ir nurodo siūlytinas taikyti nefinansines skatinimo priemones, tačiau ji nenustato, jog abi priemonės (padėka, vardinė dovana) privalo būti taikomos kartu.

➤ Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vertinant valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą *neeilinio* vertinimo metu, Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 dalyse nustatytos skatinimo priemonės valstybės tarnautojų atžvilgiu netaikomos.

Vienkartinį piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarka yra detalizuota Vienkartinį piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1167 (toliau – Aprašas). Aprašas numato vienkartinį piniginių išmokų, skirtų valstybės tarnautojams skatinti, mokėjimo už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą sąlygas šiais atvejais:

¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo komentaras. Lietuvos viešojo administravimo institutas, 2004.

² Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000.

- 1) labai gerai arba gerai įvertinus valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą kalendoriniais metais;
- 2) valstybės tarnautojams atlikus vienkartinės ypatingos svarbos užduotis;
- 3) įstatymo nustatytų švenčių progomis;
- 4) valstybės tarnautojų gyvenimo ir darbo metų jubiliejinių sukakčių progomis;
- 5) valstybės tarnautojams įgijus teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją ir savo noru atsistatydinus iš valstybės tarnautojo pareigų arba atleidus iš pareigų dėl amžiaus ar tarnybos pratęsimo termino pabaigos.

Apraše nustatyta, kad vienkartinė pinigine išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos.

➤ Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 15 straipsnį valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys teisės aktų nustatyta tvarka pripažinti pažeidusiais šio įstatymo reikalavimus, vienerius metus negali būti skatinami.

Vardinė dovana

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne apibrėžta dovanos samprata – dovanotas daiktas.³ Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų taikymo atvejais siūloma vardine dovana laikyti *dovanotą daiktą, kuriuo siekiama paskatinti konkretų valstybės tarnautoją už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą* (meno kūrinys, spaudinys ir pan.). Manytume, kad įvertinus įstaigos finansines galimybes, vardinė dovana turėtų būti parenkama taip, kad atitiktų jos teikimo paskirtį – paskatintų valstybės tarnautoją ir motyvuotų jį siekti geresnių rezultatų tarnybinėje veikloje.

Vardinių dovanų, skirtų paskatinti valstybės tarnautoją labai gerai arba gerai įvertinus jo tarnybinę veiklą kasmetinio vertinimo metu, profesijų dienų, švenčių dienų ir kt. progomis, vertė galėtų siekti iki 5 MGL (minimalus gyvenimo lygis).

Sprendimą taikyti valstybės tarnautojui Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytą skatinimo priemonę priima įstaigos vadovas. Tiesioginio vadovo siūlymu, suderintu su įstaigos struktūriniu padaliniu arba valstybės tarnautoju, atliekančiu įstaigos personalo administravimo funkcijas (toliau – personalo administravimo tarnyba), personalo administravimo tarnyba dėl konkrečios vardinės dovanos teikimo parengia įsakymo dėl darbuotojo skatinimo vardine dovana projektą, kuriame nurodoma, kokią siūloma įteikti vardinę dovana.

Siūlomas vardinių dovanų teikimo tvarkos nustatymas

Vadovaujantis Pavyzdinių personalo administravimo tarnybų nuostatų, patvirtintų 2007 m. spalio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1098, 5.8 punktu, vienas iš personalo administravimo tarnybos uždavinių, yra padėti įstaigos vadovui kurti ir įgyvendinti personalo motyvacijos sistemą. Siūlytina personalo motyvacijos sistemą aptarti ir skatinimo priemonių teikimo eigą reglamentuoti įstaigos vadovo patvirtintose taisyklėse, nustatant:

1. kokiomis progomis ar atvejais skatinami įstaigos valstybės tarnautojai (įstatymų nustatytų, švenčių progomis, jubiliejų ir pan.);

---

³Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000.

2. vardinės dovanos išrinkimo ir įteikimo procedūrą bei atitinkamų su ja susijusių dokumentų parengimą;
3. padėkos teksto parengimą ir suderinimą;
4. kitus su valstybės tarnautojų skatinimu susijusius klausimus.

Finansiniai vardinės dovanos aspektai

Pažymėtina, kad vardinių dovanų, teikiamų Valstybės tarnybos įstatymo 22 straipsnyje nustatytais atvejais, finansinis aspektas teisės aktuose nėra aptartas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 919 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės. Šių taisyklių 2 punkte nustatyta, kad reprezentacinės išlaidos – atstovavimo išlaidos šalies viduje ir užsienyje. Šioms reprezentacinėms išlaidoms taip pat priskiriamos *išlaidos atminimo dovanoms, suvenyrams, gėlėms, sveikinimo raštams, atvirukams, nuotraukoms valstybės, įstaigos, įstaigos darbuotojų arba valstybei nusipelnusių asmenų jubiliejų, valstybės, tarptautinių organizacijų, kitų apdovanojimų skyrimo įstaigos darbuotojams, įstatymų nustatytų atmintinų ir švenčių dienų, profesijų dienų progomis.*

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės nustato Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimą valstybės institucijos ir įstaigos reprezentacinėms išlaidoms.

Vardinės dovanos, teikiamos paskatinti valstybės tarnautoją, negalėtų būti priskiriamos reprezentacinėms išlaidoms. Skatinimo vardinėmis dovanomis išlaidos turėtų būti priskiriamos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniui „Kitos prekės“ ar kitam išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniui, atsižvelgiant į išlaidų pobūdį.

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 37 punkto nuostatas vardinės dovanos, dovanojamos įstatymų nustatyta tvarka, priskiriamos prie neapmokestinamųjų pajamų.

Rekomenduojame vardinėmis dovanomis skatinti ne daugiau kaip 15 procentų įstaigos valstybės tarnautojų per kalendorinius metus.

Direktorius

Osvaldas Šarmavičius